

ՔԱՆՈՒՆ ԵՐԵՎԱՆ
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 60 Կ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
ՎԵՐԱՄՈՒՆԻՑ 35 »
ՍՐՏԱՆՈՒՆ ԵՐԵՎԱՆ 4 ՏՈՒՐ
ՎԵՐԱՄՈՒՆԻՑ 2,50 »
ԵՐԱԳ ԵՆ ՊՐԱԿ. 1 ԱճԳ. ՍԵՊ
ՍԵՐ ԵՆ ԵՐԵՎԱՆ 2. ՊԱՆԿԱՆ
ԶԵՆՈՒՄ ԵՆ ՍԵՊ 3,50 ԴՐԱՄ

ԱԶՏԱԳ

ՀՈՐԵԲԱՐԹԻ
11
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
1929
«AZTAG»
JOURNAL ARMÉNIEN
B. P. 587
BEYROUTH, G. LIBAN
Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

Հ Ա Յ Ա Թ Ե Ր Թ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՆԱԲԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿՐ ՀՐՈՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԶՈՐԵԲԱՐԹԻ ԵՒ ՀԱՐԱԹՈՒ ՕՐԵՐԸ

ԻՒԻ 231

ՄԱՐԿԱՆ

ԹՈՂԼՍԷ ՈՎ ԱԿԱՆՁ ՈՒՆԻ

Փարիզի «Յառաջ»-ը «Մարզու Պակաս» վերնագիրը կրող մեր պարականոն առթիվը, ի մէջ այլոց կը գրէ.

«Ե՛ր գո՛ւր խեղճ կը մեռանան մեր ընկեր իւր կամ ուրիշներ: Եւ ի գուր մեր կ'սպանան սա շեղաբեւոյց ալ սնամեջ Փարիզէն:

«Մանաւանդ, եկած է ժամանակը, որ ամէն յայտ կտրեմ կարգ մը սիս-տը ունենցեն:

«Քրիմալ, մեզի համար հանելուկ է որ, բիբլիանով փաստաբաններով, ղոյն մատուցանենք մեզուս ալ զազուրի մեջ մէկ մարդ չի, տեղական իշխանութեանց հետ կապ հաստատելու եւ կարելի եղածը տեսնելու համար:

«Երբ չունին այդ ձեռնարկ մարդը, կամ երբ այդ մարդը հաշտակ ըլ-նանդեմ, չի կրնար ճշմոյշ պատկերացում գործը, միաժամանակ եւ կար-է գուրսէն եկող սուրբ տալիս բան մը պիտի կրնայ ընել: Այդ մարդը ճշման հանգամանք կրնայ ունենալ, ոչ ալ պատշաճօրէն իրաւական որպէսի հանգամանք մը աւելի արժեքներ: Եւ ինչո՞ւ կ'ուզեն որ գուր-նիւր վարէ գիւրմէն, փոխանակ իրենց իրենց հայեցողութեամբ եւ աւ-արեամբ վարելու»:

Դժբաղդաբար չենք հասկցուած:

Աւելի պարզ հասկնալ:

Վերջին զեպքերը Սիւրիանայութեան մէջ յատկացուցած են ստորին բուռն և ատելափառ կիրքեր, որ կատարելապէս չե-ն թեման մատուցած է Սիւրիանայ ազգային կեանքը: Համա-վրդական համակարանք և փաստաւթիւն վայելող ոչ մէկ ան-ն մարմին գոյութիւն ունի: Շարունակ իրար դէմ լարուած ար հալածող մտայնք ենք ամէն պարտականութիւն և աշխա-ք և չորս հովերուն յանձնած ազգային զեկը: Սիւրիոյ բոլոր ներքին մէջ ալ զրեթէ պատկերը միեւնոյն է և շատ հեռու չարական ըլլալէ:

Իրականութիւնը այն է որ Սիւրիոյ մէջ գտնուող և հարիւր-րէ աւելի պատկառելի թիւ մը ներկայացնող հայութիւնը, շահերով հետաքրքրուող և իր ձայնը ներկա-ող վերին մարմին մը և իր փաստաւթիւնը վայելող անհատ մը և Բիշիկները, փաստաւթիւններ և մատուցողականներ ունինք, ու իսկապէս կարողութիւն ալ ունինք, արժանիք ալ բայց զգաբար տնտիք քաշուած են հրապարակէն և ոչ մէկ պատաս-տատու զեր ունինք, ծառայելու համար ժողովրդին: Ամէն տեղ-ում և անհատականութիւնները, ընդհանրապէս նշանակովի, և ոչ յանձնուած ազգային մեքենային զեկը:

Կուսակցական անհամբերաշխութիւնը միւս գաղութներէն ա-մեծ համեմատութիւնները առած է մեր զաղութիւն մէջ և ոչ ոք որձէ լուծում մը գտնել տիրող տարակարծութեանց: Մու-մէջ գործող տարրեր, ընդհակառակը, կը շահագործեն կու-ական այս պայքարը, և գաղութը տեղական խառնակութեան և խանութեան մէջ պահելու համար միջոցներ չեն ինայելու: «Ե՛ր» Լիբանանի և թէ ալ Սիւրիոյ մէջ ազգային զորքերը ող-ական վիճակ մը կը ներկայացնեն: Տարիներէ ի վեր ամե-ան, ֆրանսական և տեղական հայ թերթեր կը շեշտեն տեղա-րու ճեւ քաղաքը յարաբերութիւնները մշակելու և թիւրիմա-րունները հարթելու անհրաժեշտութիւնը: Սակայն ոչ մէկ քաղ-ւած է ցարդ այդ ուղղութեամբ ազգային մարմիններու կողմէ: Ի հարկէ անպատասխանատու անհատ մը ոչ իրաւունք ունի ալ յարմարութիւն նման աշխատանքներ տանելու ազգին նով: Ազգային պատասխանատու մարմիններն են որ պիտի-ն այդ կարեւոր աշխատանքները և պիտի վերացնեն ամէն-իմացութիւնը:

Եւ ան ալ չի հասկացողութիւնն է որ կը պակսի մեր ալ-ան մարմիններուն, որոնք անընդունակ են և անկարող իր-քաղաքական նուրբ խնդիրներու շուրջ մտածելու և դատ-արողութիւն տալու: Առհասարակ անոնք չընկալածուած մեծամի-նաճառան խորհրդականներէ, ոչ մէկ թերազդութեան և խոր-ի կ'ենթարկուին:

Անա՛ շատ պարզ և թաւա՛ պարզապէս մը, որ կրնայ պատկե-նել մեր ազգային մարմիններու հոսկացողութիւնը: Պաղեստինեան զէպքերուն առթիւ արարներ Սիւրիոյ և Լի-անի բոլոր մասերուն մէջ ցոյցեր կազմակերպեցին, որոնց ի-մասնակցութիւնը ընդին տեղացի բոլոր քրիստոնեայ եկե-ներն ու յարանուանութիւնները: Արար պետեր և երեւելիներ էս Հալէպի մէջ, հոս ալ անուղղակիօրէն թերազդեցին որ-ն ալ համակարան արտայայտութիւններ ցոյց տան Պաղես-տինեան առթիւ: Հալէպ կըցաւ փափկանկատ գտնուել և ներ կացութեան նորութիւնը: սակայն, հակառակ եղած թե-ութեանց, Լիբանանի Ազգ. Վարչութիւնը օրակարգի ներթ-է և քննել վերջ Պէյրութի իսլամ կրօնապետին ցաւակցական իկ մը գրելու խնդիրը, անյարմար տեսաւ ու չի համակարան աշխատանքները քաղաքական հասկացողութիւնը: Տեսա՛ք մեր մարմիններուն քաղաքական հասկացողութիւնը: Եւ հիմա թող հասկնան մեր արտասահմանի պաշտօնակիցնե-ր և քննել չարութեան կը շեշտենք մարդու պակասը և Փա-մէ՛ ինչո՞ւ շարունակ կը շեշտենք մարդու պակասը և Փա-սուրբ»-ներուն ուղղութիւնը կը հրաւիրենք այս բարոյա-տական և լքուած գաղութին վրայ:

Անկեղծօրէն կը խոստովանինք որ մեր գաղութը փրկիչ ձեռքի-է տը ունի, այլապէս բարոյական փոխաբեր պիտի հիւծէ և մաշեցնէ հարիւր հազարաւոր հայութեան կեանքը: Սիւրիոյ տիրողաւոր և անտիրողութեան, լսեցէ՛ք եթէ ականջ-ը:

ԻՆՉՊԷՍ ԿՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵՆ

Իրեւ պատասխան «Ան Լի ձեռք»ի մեջ Հասան Սարան ստացու-րեամբ հրատարակուած հոսկանայ յօդուածին, որ բարգամարտ հրատար-կած էր մեր հանրագրքին մեջ, հետեւեալ պատասխան-յօդուածը լսմ-նա՛մ ենք սոց թերթի խմբագրութեան հրատարակութեան համար:

Վերջերս հայերը Ամերիկայի սկսած միջեւ աշտուկ կը փնտռ-արարներու հետ մերձեցում մը յա-տաջացնելու եւ ասիկա կեղծ մերձե-ցում մը չէ, որովհետեւ քաջի հայ թերթերու զրաժներէն որոնք կեղծ-քաղաքականութեան մը խօսքեր չեն, այլ ժողովրդական սեկեղծ և ինքնարտիւ տրամադրութիւններ, ժողովուրդն ալ սկսած է ի յայտ բերել իր երախտիքը գտնադու-տութիւններով:

Արդարեւ արար ժողովուրդի հայ գաղութականութեան հանդէպ ցոյց տուած հիւրասիրութիւնն ու առ-պնջականութիւնը երախտագրու-կան խոր արմատներ ձգած են մեր ժողովուրդի մէջ, որուն ազգայնաց-րու ապրելու ինքն ինքն և Լիբանա-նի մէջ տեղի ունեցած արարական ընդդէմ ցոյցերուն հայեր ևս գա-նալան տեղեր իրենց մասնակցու-թիւնը բերին և եկեղեցիներու մէջ աղօթքներ եղան Պաղեստինի մէջ նախատեսուած արարներու հա-դիներուն համար: Լիբանանի և Սիւրիոյ մէջ հրատարակուած հայ թերթերը համակարան տողեր նուիրեցին արարներուն և բոլոր-րեցին հրահանքու արարներուն ղեկ:

Մինչ մենք կ'սպասենք որ մեր ժողովուրդի և իր մասնակցին այս ան-վերապաս և անկեղծ կեցուածքը գնահատութեան արժանանաւ ա-րաքներու հիւսքէ, ցաւով կարգա-ցինք «Ան Լի ձեռք»ի մէջ Հա-սան Սարան ստացուած լսմանը և «Հայ և Արար» վերնագրով կիրքեր զրգողող և արթնաբարակաւ յոգ-ուածք, ի պատասխան մեր այնքան անկեղծ ուղիղ գրած խմբագրակա-ններն:

Պ. յօդուածագիրը հին վերքեր կը խառնէ և անցնայի կարգ մը զեպքերն ու իրողութիւնները խե-ղճաբար լուծելով, անհայտ երեւոթնե-րու մասին փաթեթ կ'ընէ: Այս կերպով ան վատ ծառայութիւն մը կը մատուցէ հայ և արար ժողովուրդ-ներու միջնակցման և իրար հաս-կացողութեան գաղա զազափափու-Հասան Սարան կը յիշէ տրիպի ապատարութեան միջոցին Ֆրան-սիայի մէջ հայ կամաւորները գտնուելու պարագան, հայ երեւ-իտներն որ ազգայնականներու ղեկ-բունած ընդդիմադիր ընթացքը և «ստոր» և «խոր» հայ պաշտօնեայի մը արարներու ղեկ ըրած հայն-յութիւնները գտնուելու խնդիրներով և խեղճութիւնով ի վերջոյ Պ. յոգ-ուածագիրը կը յայտարարէ. «Մեր նախատեսներուն ճիշդը զեւ թարմ են մեր ականջներուն մէջ, որոնք վրէժ կ'ազգայնեն»:

Դժբաղդաբար յօդուածագիրն յիշած երեք կէտերն ալ բոլորովին հեռու են իրականութենէն և կը ծառայեն լողողութեան թիւնը ստեղծելու: Եւ իրականութեան մէջ, որոնցմէ շատերն ոչինչ այդ զեպքերն ալ-տուած անպատասխանատու, ան-թիւ ու թափառական հայեր էին, որոնք նմաններ կը գտնուէին ա-մէն ժողովուրդի մոզին մէջ: Հասան-տիւնը համար թէ՛ արձանագրուած հայ կամաւորներու թիւերը միայն քանի մը տասնեակ էին, բաւական է քննել արձանագրութիւնները: Անոնց ժողովուրդը մը ապակեւ մաս-նակի զեպքերով չէ կարելի մեղա-դրել, մասնաւոր որ հայ մասնակց-ն մեծերը շարունակ խորանաւ և մեղադրուած են զանոնք: Հայ թեր-

թերը այդ օրերուն զօրաւոր կոչե-ր հրատարակեցին և դառնան կոչե-ցին այն հայերը որոնք զէնք կը բարձրացնեն իր ազատութեան հա-մար կոտոր արարներու ղեկ: Եւ-զիպտոսի «Յուսարե» թերթը հա-յութեան դառնաճանկեր կոչեց կա-մաւոր արձանագրուող հայերը: Վերջապէս բոլոր հայ թերթերն ալ, որոնք կը ներկայացնեն հայ մաս-նակցութեան թիւներ, շարունակ մե-ղադրեցին և դատապարտեցին խու-մը մը հայերու մասնակցու-թիւնը այդ ապստամբական շար-ժաւքը զսպելու գործին:

Իսկ ամբողջ Սիւրիանայութեան կրօնագիր, Ե. Վեհափառութիւն Սահակ Բ. Կաթողիկոս, անձամբ ներկայացաւ Բարձր Գործերի Պ. ար-ժաւքներին և խնդրեց անիւ որ արդիւն հայերու կամաւոր արձա-նագրուելու արձանագրութիւնը: Բացի այդ Կաթողիկոսը ա-ռանձին կոնգրակ հանգ և արդիւնց հայերու կամաւոր արձանագրութիւնը:

Մենք չենք գիտեր թէ եղած անկարկութիւնը որ երեւոթանա-նին է, որովհետեւ Սիւր. խորհրդա-րանին մէջ երեք հայ երեւոթանա-նք կան: Այսքանը միայն գիտեմք որ անոնցմէ ունի մէկը ինչ համար-ձեպիւր համապարտակից օտարներու հետ՝ այս երկրի շահերուն ղեկ: Եթէ անոնց մէջ գտնուած են ազ-գայնականներու ղեկ ընդդիմադիր կիրք բռնողներ, արդէն խմբակ մը կը պիտարարարար խառնութեանց կացած կրնայ ըլլալ որ ոչ երեւոթ-աններէն ունի մէկը միայն ըլլայ այդ խմբակին, չի բ միւնկով ազ-գայնականներու այս կամ այն տե-սակէտներն ու առաջագրութիւն-ները:

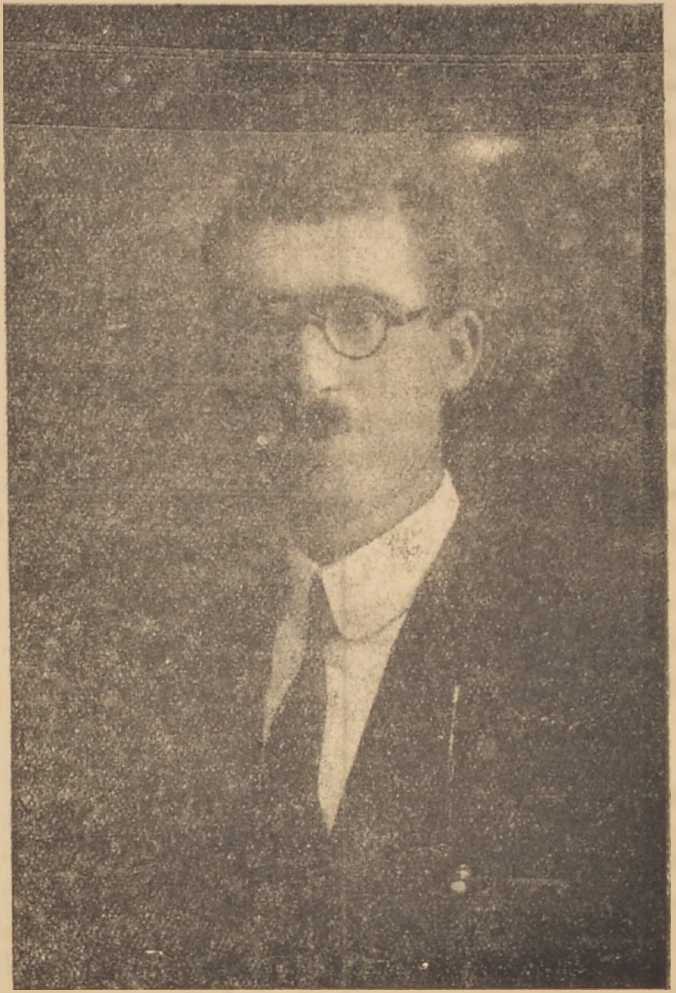
Գալով այդ «ստոր» և «խոր» հայ պաշտօնեային խնդիրն, մերք-սիւրիոյ մէջ նման հայ պաշտօնեայ մը չենք ճանչնար: Եթէ իսկապէս գոյութիւն ունի նման «ստոր» մէկը որ հայտնաւոր կը կը, կա-րելի չէ ժողովուրդը պատասխանա-տու նկատելու անոր «լրջութեան» համար: Այսքանը պիտի լաւ գիտ-նան բոլոր Հասան Սարաններն ու նմանները որ մենք եթէ ունի մա-մանակ հայտն ուր բերելու արարնե-րու ղեկ հայտնութիւն լսեմք, ա-ռաջինը մենք կ'ըլլանք զայն խա-րանդին ու մեղադրուող:

Դժբաղդաբար որոշ արար յոգ-ուածագիրներ կարծես մասնաւոր-արար տրամադրուած են մեր մէջ միայն յայտնաբերու տեսնելու և միայն անոնցմէ այն գոհողութիւններն ու ծառայութիւնները, որ մասնաւոր ենք այս երկրի գար-գացման և բարգաւաճման գործին:

Սակայն Հասան Սարանի այս յօդուածը չի յուսահատեցնել մեզ, որովհետեւ մենք փառա՛ ենք որ ա-րար ժողովուրդի զեկաւարներն ու ողմիւրդ գաղապարը չեն բռնակ-այս տեսակէտը, որով մենք կրկին կը չեշտենք անհրաժեշտութիւնը հայ և արար ժողովուրդներու մի-ջեւ գոյութիւն ունեցող թիւերով մա-ցութեանց վերացման: Այս նպա-տակի յաջողութեան համար սակայն, երկուստեք պէտք է ժողովուրդի բոլոր թիւերի թիւ իրմայութիւնները և կարծես թէ ունի բան պատահած ըլլալ այս երկու ժողովուրդներու միջեւ, աշխատել բոլոր թիւ իրմա-ցութեանց վերացման:

Այդպէս կ'ընենք մենք և կ'ըս-պտենք որ ազգայն ունի նախ ա-րար ժողովուրդի զեկաւարները:

Տէր Եւ խմբագիր «Ազգայն» ՆԱԳՆ ՊԱՆԿԱՆ

ՊԵՏՐՈՒ ՔԱՐԾԱՅՐ
(Պ. ԳՐԳԵՆԱՐԵԱՆ)
(1890 — 1929)

ՊԱՂԵՍՏԻՆԵԱՆ ՆԱԽԱԿԱՆԻ

(Անվական Թղթակցութիւն)

Խնդիրը հազարակալ կերպարան ստացաւ. — Բարձր Գործերի խմբագրութիւնը եւ իսլամ-արարներ. — Բնիկ հանձնարար կուգալ. — Եւր զեպքեր.

Երևաղով 6 Սեպտեմբեր 1929

Հետզհետէ, երբ Պաղեստինի բոլոր շահաններու մէջ ալ, աւելի կամ նուազ չափով խաղաղութիւնը սկսած է վերանաշտատուիլ և քիչ թէ շատ տանելի կեանք մը ստեղ-ծուել, շնորհիւ իշխանութեանց ազ-գու և արազ միջնակցութեանց, երկ-րին վերջին շարժումներ և ներկա-րու ողորդութեան ներքին ծալ-րերն ու թագուն նպատակները ե-րևան գալ սկսած են:

23 Օգոստ. թուականի թղթակ-ցութեան մէջ, երբ երուսաղէմի անկարկութեանց և կոնիստան-տինի միջոցով անոնցին կը նկա-րարուէին, ի մէջ այլոց յիշած էր նաե-թէ այդ բոլոր զեպքերը «Կանխա-մարտուած ու կանխորոշուած ծր-մանները որ մենք եթէ ունի մա-մանակ հայտն ուր բերելու արարնե-րու ղեկ հայտնութիւն լսեմք, ա-ռաջինը մենք կ'ըլլանք զայն խա-րանդին ու մեղադրուող»:

Իկարկութեան աշտուրի հետեւող մը աչքէն երեւք պէտք չէ վրիպի սա իրականութիւնը, թէ «Ազգի Պատանի իրաւունքի հարցը իր էութեան մէջ քաղաքական հարց մէկ և կրօնական պայքարի հետ պար-զապէս քաղաքական որոշ նպատակ-ներ կուգուէր հետապնդելու եր-կուստեք: Հրահանք, իրենց ձեւ-քը ունենալով «Պալեստինի Յայտա-րարութիւնը» և առ այդ Անգլիա-կան կառավարութեան ստանձնած որոշ պատասխանատուութիւնը, ամէն առիթ և ամէն միջոց կ'օգ-տագործէին, Պաղեստինի մէջ Հրեայ Ազգային Օճակ (Jewish National Home) մը հիմնելու: Համար: Իսկ արարները, ի տես այս թափանցու-մին և իրենց երկրին սրտին վրայ վերականգնողական ազգայն Հրեա-տանին, շարունակ գրգռուած և կրքոտ վիճակի մը մէջ, բողոքնե-րով և յիշատակագրերով միջոց «Պալ-եստինի Յայտարարութիւն»-եան ջրն-ջումը կը պահանջէին, միաժամա-նակ իր կարգի շարունակներն, որ հրահանքներ հրեք չմտնէ ևայն: Անցեալ տարի, հրեայ Քառու-թեան Օրոշու ալ զեպքը լաւ առիթ մը գործաւ իսլամայ ձեւոր, որ ի-րենց «Պատան» վայրին վրայ ունե-

ցած իրաւունքը պաշտպանելու: Նը-պատակաւ գուրս գան, և նորանոր չինութիւններով աշխատին, միան-գամեղծօրէն, դարեւ իրենց հրեք համար սրբազան վայր մը նկատուող «Պատ»-էն հետեւեալ վերինք: Անո ալ քիչ օրէն ապին շարունակուող գրաւոր ու քանաւոր բողոքներն ու յիշատակագրերը յանգեցան վերջին արեւմտիկ զեպքերուն: «Իկարկութեան» կը հայտնուէր զայն, երկ-րէք հրահանքը «Պատ»-ին վրայ ի-րենց ունեցած իրաւունքը կորսն-ցնելու ըլլալին, այդ պարագային, իր արագութեւն Հրեատան, Պաղես-տինի վրայ ալ իրենց պահանջը պի-տի նուազել, աւելի իր ուժգնու-թեան թափը կորսնցնել, որով շատ դիւրութեամբ արարներու հա-մար միջոցով մը հետեւեալ պիտի ըլլար:

Բայց զեպքերը այլ կացութիւն ստեղծեցին, շնորհիւ անհետաճա-քաղաքականութեան և այսօր եր-կու մրցակից կողմերն ալ երբորդի մը վիճակին առջեւ կանգնած են:

Օգոստ. 28ին, երուսաղէմի Ա-րար Գործերի շահաններ, ար-տասահմանի մէջ զեպքերու առթիւ ի վնաս արարներու ստեղծուած հանրային կարծիքը լուսաբանելու և անուղղակիօրէն զրգողութիւններ արդարացնելու մտօք, Անգլիոյ վարչապետին հետապնդ մը կ'իմաց-ուէր, թէ ծովային և ցամաքային ու մեր կրօնական կողմը պահել, բայց տեղական կրօնքն ու խաղաղութիւնը անկարելի է այնքան տեսն, որքան տեսն Արարներու ազգային պա-հանները: Դժբաղդաբար զայն վարչու-թիւն մը հաստատուելու և «Պալես-տինի» Յայտարարութիւնը ջնջելու մասին՝ զրապէս չեն նկատի առ-նուէր:

Անա, արդէն, վերին հետեւեալը մասամբ մը կը մատնէ ստեղծուած կացութիւնը: Նոյնը նաեւ զրաքի երկրներու մէջ կազմակերպուող ցոյցերը ևայն: Աւելի խնդիրը միմիայն «Ազգի Պատ»ի վայրին մէջ հրեք ունեցութիւնը չէ, այլ շնորհիւ ապագայ հայրենիքի մասին տաճար երազներուն ջանքերուն հարցն է:

Համարի նշանակութիւնը՝

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՆԱԽՍԵՐՆ ԶԵՆՆԱԿԵՑՈՒԹԵԱՆ ԹՆՃՈՒԿԸ

Ուսանողները, — Արտաքին գործոց նախարար Մր. Սիմոնյան Մր. Մարտոնյանի լայնատարած թեմանց անդամ ընտանիքով լրացա-
րել է յետ շատ ժամանակի պէտք է, որպէսզի կարելի ըլլայ Անգ-
լիոյ և Միացեալ Նահանգաց միջև նախ արդէն հաստատուելու
թիւն հաստատուելու

Ծննդավայրի ծովային լանձնաժողովին նախագահը ծանուց
թիւ ի յետոյ 15 լաճանաւերու շինութեան պիտի ձեռնարկուի
հակառակ անկոյ աւերակեան նաւալին համաձայն լինելուն

ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՆԵՍՏԻՆԻ ՄԵՋ

Լինտոն. — Գաղթարին նախարարութիւնը կ'իմացնէ թէ
անգլիական զօրքը Երուսաղէմէն 2 միլիոն անգլիս թարթիթ
գինիին ռաւերը կ'աւելնէ արաբական լարձակում մը կա-
ռաւարակութիւնը խուզարկութիւններ ըրած է Եսաֆաի, Բ' թիւ.
հէտի և Երուսաղէմի մէջ: Վերջինի մէջ 170 և Պէյրութի մէջ
60 հազար ընտանեաց են: Բայց երկիրը հսկողութեան ներքին է:
Ընդհանուր շարժում մը չկայ բայց փոքր խուժումը կը շարուն-
ակեն իրենց շարժը: Բարձր Գաղթէրը լայնատարած թէ պա-
տերի գծով անկան պատերը պիտի քանդուին լանձնաժողովին
ազգի խտրութեան: Հակառակ Պաղեստինի մէջ տիրող հան-
գարտութեան, Մալմաի մէջ գրահատները պատրաստ կը
կենան ի հարկին հոն մեկնելու համար:

Վանքութիւն. — Մր. Ջորջի Պաղեստինի գէպերուն մասին
խօսելով ըսաւ. թէ արաբական այդ շարժումը նախարարն մըն է
եզիպատի մէջ ըլլալը ներքին, երբ անգլիական զօրքը հոնկէ
հեռանայ: Արաբները Լոյտ Լորտի հրաժարականը տկարութեան
նշան մը ընդունեցին:

Պ. ԲԼԵՄՆՍՈ ՅԻՄՆԴ

Փարիզ. — Պ. Բլեմանսո, որ օրագիրութեան համար Սէն
Վէնսա կը գտնուի, հիւանդ է:

Փարիզ. — Պ. Բլեմանսո բաւական հանգստացած է. բժիշ-
կները կը յայտնեն որ հիւանդութիւնը արդիւնք է իր ծանր
աշխատանքներուն Ան արդարեւ յաճախ ամէն օր կ'աշխատի
Մարշալ Ֆոյի վրայ պատրաստած իր յուշերուն վերջին մա-
սին լրացման համար: Բժիշկները թելադրած են չափաւոր
ըլլալ իր աշխատութեան մէջ:

ՄՐ. ՍԱՔՏՈՆԵՆՆ ԿԸ ԽՍՍԻ ԱԶԳԱՅՈՒՆՈՎԻՆ ՄԵՋ

Ժ. Նէվ. — Մր. Մարտոնյան Ազգագործին մէջ ծառ մը խո-
սելով ըսաւ թէ, յոյս ունի, աշխան ամերիկա երթալ, բայց որոշ
չի կրնար ըսել թէ հոն ինչ պիտի կրնայ ընել: Աշխատաւորա-
կան դահլիճը, ըսաւ, խորհրդարանին մէջ մեծամասնութիւն
չունի: Ներքին դժուարութիւնները շատ են և նախադարձապէ
տին դժուար է երկիրէն հեռու գտնուիլ, երբ ի որոշարան
պիտի բացուի: Ծովային գէնընկեցութեան ակնարկելով, ըսաւ
թէ յոյս ունի թէ պիտի կրնայ լուծուի մը գտնել, որուն սա-
կին ցարդ յաջողած չէ: Բանակցութիւնները կը շարունակ-
ուին Լոնտոնի մէջ և կը շնորհակալ լինուին մը լանգիր:
Հոս եկած պահուս կացութիւնը այնպէս էր, որ մեզի յոյս կը
ներշնչէ: Թէ կարելի պիտի ըլլայ խոչընդոտները վերցնել և հա-
մաձայնութեան մը գալ: Մր. Մարտոնյան ըսաւ թէ այդ հար-
ցը միայն Ամերիկայով և Անգլիայով չի կարգադրուիլ: Վերջնա-
ն սկան կարգադրութիւնը կրնայ ըլլալ միայն շահագրգռուող
լիտուութեանց համաձայնութեամբ: Ուստի համաձայնութիւն
պիտի ըլլայ առժամանակ, զորչափ ընդհանուր հասկացողութիւն
մը չըլլայ:

ԺԸՆԵՎԻ ԱԶԳԱՅՈՒՆՈՎԻՆ ՄԵՋ

Ժ. Նէվ. — Մր. Մարտոնյան լայնատարած թէ որոշած է ըս-
տորադրել կամաւոր դաշինք մը, որուն բոլոր ստորագրողները
պտրտաւոր ըլլան Լրաւարարութեան պիմեր: Ան ըսաւ որ լա-
ռաշխիկալ շարժում հոնոսի անգլիական զօրքերը պիտի սկսին
մեկնել: Պաղեստինի մասին խօսելով լայնատարած թէ հոն յե-
ղային կոխ չկայ իսլամներու և հրէից միջև, եղածը պարզ
անկարգութիւններ էին որոնք զսպուած են:

ՊԵՐՈՒԹ-ՆԻԻ ԵՐԻՔ 18 ՕՐՈՒՆՆ ՄԵՋ ՊԱՅՐՆ ԼԱՅՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑՈՎ

ԿԱՆՈՆԱՌՈՒ ԵՒ ԱՐԱԳ ԵՐԵՒԵԿ ՊԵՐՈՒԹ ԵՒ ՆԻԻ ԵՐԻՔԻ ՄԻՋԵԻ

Անդաւադանի շքեղ էՏԻՍԸՆԸ, որ ունի 25.000 թօն
տարողութիւն պիտի անի մեր նաւահանգիստը 27 Սեպտեմբր
և պիտի մեկնի նոր օրը ծածկ 16ին, ուղղակի Բիւր և Նիւ Եօր
ընդունելով ծածկող ամէն կայքի համար:

Այս շոգենաւը կ'ընդունի նաև ճաշարը Մարտիոյ համար
շատ զեղչեալ գիններով, ինչպէս նաև ծածկող Մօնթէվիտի
Պոլանէս Արքիսի զուգարկութեամբ Համալսարան Սիւտ գեր-
մանական հսկայ և շքեղ շոգենաւերու վրայ, նորն պէս Գուպար
Մէքսիկայի և բոլոր հիգրոնական Ամերիկայի նաւահանգիստ-
ներուն համար:

Հաւաքողն միջոցը ապահով ու հանգիստ հասնելու հա-
մար է պահովեցէջ Ձեր տեղերը դիմելով Սիւրբիոյ և Երեւանի
ընդհանուր գործակալ,

ԶՈՐՃ ՏԵՏԵՕՂՈՒԻ

Պէյրութ Յուլ փողոց

Հեռագրական հասցէ
COLUMBUS Beyrouth

Մեր հայկական բաժնի գործակալն է՝ Տիար ԵՐՈՒԱՆԻ
ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ, որուն կրնաք լինել մեր գրասենեակներուն
մէջ, ի Յուլ փողոց, կամ վրանաբարդը, Պ Օռնփօն իւրաքանչիւր
գրասենեակը, ուր ի դիւրութիւն յարգելի լաճախորդաց մեր
ընկերութեան պատասխանաւոր բժիշկը ձեր պիտի գործանէ
ալքի հիւանդութիւններ:

Ա Չ Գ Ա Կ

Տ Պ Ա Ր Ա Ն Ը

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸԼԼԱՆՈՎ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԷԼ ՎԱՐԱՆԻԷ

ՄԵԾ ՏՊԱՐԱՆԻՆ ՀԵՏ

Կը պատրաստուի հայերէն, արաբերէն և ֆրանսերէն ամէն չափի եւ
սխալի ստացական գործեր, ամենագեղեւոյ գիններով:
Մեր տպարանի գիններուն անորոշատելիութիւնը աման ըլլալը հասկնալու
համար, անգամ մը միայն փորձեցէք և պիտի համոզուիք:
Ունէ մէկ տպարանի տուած գինին վրայ հարկւրին տասը գինով
կ'ընդունինք ամէն տեսակ տպագրական գործեր: մեր այս
պայմանը ի գործու է թուականէս մինչև երկու ամիս
պայման մ'աւել տալով:

ՏՈՒՐՔ. Ա. ՊԵՋԱՆԵԱՆ

Բժիշկ Վ. ԻՐԱՐԱՅԻՍ ԳԵՐՈՒԹԻՒ ՍԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
Նախկին բժիշկ Պալատ Ամեր. հիւանդանոցի և Պալատ Կար. խաչի
Հասցէ. — Ճան Պրկար, Գրես. Զին. հիւանդանոցի նիւս պիմաց, Թիւ. 47
Ընդունելութեան ժամեր՝ 7—9 Կ. Ա. 2—6 Կ. Ե.
ՀԱՐԱՐ ՍՐԵՐ ՎԿԱՅՈՒՆՆ ԻՆՏԵՐՆԱՆԵՐՈՒԼ ԶՐԻ

THE ROYAL MAIL LINE

ՐՈՅԱԼ ՄԵՅԼ ԼԱՅՆ

Իսթ. րմ Մէտիքէրաւիք Էֆօր՝ Էս Լայն

Կանոնաւոր երթելի Պէյրութ—Բիւր—Մարսէյ, Ա. գլխական
նորանաւաս ընկերութեան «Բիւր» Մէտիքէրաւիք Էֆօր-
Էս Լայնի Էֆօր և մաւոր նաւերով: —
Մեկնումներ Պէյրութէն. —

20 Յուլիսին, 10 Օգոստոսին, 2 Սեպտեմբրին, 14 Հոկ-
տեմբրին և 4 Նոյեմբրին:

Պէյրութէն Մարսէյ միայն 6 օրէն. Ա. Բ. Գ. կարգի ամենա-
հանգստաւէ գալիքներով օժտուած ըլլալով, յս նաւերով նա-
բարդող բոլոր համբարներու հանգիստը ապահովուած է:

Սայն նաւերով ինչպէս Մարսէյի, հայպէս Մարսէյի վայրով
Երազուրէն մեկնող Ալեքսանդրիայի Ռոյալ Մէյ Լայնի նկայ եւ
հա զատաւէ նաւերուն համբարներ կ'ընդունին, Հարաւային Ա.
մերիկայի բոլոր նաւահանգիստներուն համար — Բերմալայի Բոյի,
Պանթալի, Իսթ. Եմալի, Սանթալի, Մօնթէվիտի և Պալէմո
Նիւէսի համար:

Համբարներ կ'ընդունին նաեւ Նիւ Եօր, Գուպար, Մեք-
սիկայի, Վ. Նեպոլիայի, Հայթիի, Կուաթեմալայի եւ Ենկուէական
Ամերիկայի բոլոր նաւահանգիստներուն համար:

Բէյրութէն մէջ մեր հայկական բաժնի գործակալն է Պրն.
Գրիգոր Նուրիանեան որուն գրասենեակին մէջ տեղի կ'ունեն
նաեւ ամէն տեսակ ժամը 6—8 օրէն ձեր գործաւորները, գր-
ասենեակի բժիշկին՝ Տօրթ. Միք. Բէյրութեան կողմէ:

Սակի սեղեկութեանց եւ մանրամասնութեանց համար հանե-
ցէ գիմէլ

Ագրիոյ Յուլ
Պէյրութ
Փօսթ-բօք 895
Թէլեֆօն 9 06
Ռօնի Մէյ Լայնի և Իսթ. Մէտիքէրաւիք
Էֆօր Էս Լայնի Սիւրբիոյ և Լիւրանի
Ընդհանուր Ներկայացուցիչ
Ա. ՊԵՋԱՆԵԱՆ

ՆՈՐ ԿՈՇԿԱԿԱՐԱՏՈՒՆ

Ս Ո Ւ Բ Զ Ե Մ Ի Լ

Պաղեստին Բօնայի ետեւի դրանց դիմաց թիւ 56

ԻՍԶԻԿ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Կը պատրաստուի ամէն սեռի եւ սեռակի ամենալեզու և նո-
րաճեղքեալ համաձայն կոշիկներ: Պատրաստուի ամենալեզու և նո-
րաճեղքեալ կաշուէ կոշիկներ: Գիններ չափաւոր եւ գործը մաւոր:
Անգամ մը միայն փորձեցէք, ապահովուի համար Ձեր բն.
հանգիստը սեփական կոշիկակար:

ԵՐԵՒԱՆ ԳՐԱԳԱՐԱՆ

ՊԱՐԹԵԻ ԱՆԱՆԵԱՆ

B. P. 724

Այս նոր կազմուած գրագրամը կը գտնուի հայկական Էսթ-
րի կեդրոնը, օժտուած է Ազգ. ինք. Գրական, Վիպական, Բա-
նասեղծական, Երգիական հրատարակութիւններէ գաւ, ամէն
սեռակ դպրոցական դասագիրքեր եւ առարկաներով:
Գրագրամն հրատարակութեան տեսակով օժտուած է ամէն
դէպ իր բոլոր գրքերը, Երաբար 10 ւ. դանկան վարձով, ըլ-
լայ հայերէն ըլլալ հայաստ. բրտերն:

Ունի նաեւ բազմաթիւ թերթեր եւ ամսաթերթեր, Հայրենիք
ամսագիր, Բուժական, Գիտութիւն Գիտելիք, Երկունք, Անահիտ
Հայաստանի Կոչնակ եւ այլն:

Պէյրութի գործակալ՝ Ազգ. Կի. Արասանմանի թերթեր՝ Յա-
նալ, Ազգայար, Ն. Ս. Լուր, Հայրենիք, Կապիւռ, Նոր Երկիր, Ե-
րիտասարդ Հայաստան, Երան եւ այլն:

Կը ծախեն և համբարներ ամսագրութեան (պառլ.), հարա-
նական պիտիւններ եւ այլն:

ՏՈՒՐՔ. Ե. ՔԻՏԵՆԵԱՆ

Ներքին բժիշկ Ամերիկեան հիւանդանոցներու
վիրաբույժական բաժնի

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէսօրէ վերջ, իր
Մրցէթ էլ Հիւանդ դարմանասան մէջ, Բ. 82
Կիւսկի օրեր, առանց խտրութեան ամէն ազգի
աղփասներուն համար արի:

ԵՂԻՄ. ԻՇԽԱՆԵԱՆ

ԳԵՐԱԿ — ՎՍԱՌԱԿԱՆ

Պալատ — Բիւր

Ունի իսկան և ֆրանսական ամենալեզու կեր-
պաներու պատրաստ քիմի. եւ ամենալեզու
մօտիլի համաձայն կատարելագործուած
առուեստ:

Համոզուելու համար անգամ մը փորձեցէք
եւ անհարաւայն գոն պիտի մնալ

ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻ ԵՐԱՍԵԱՆ իր աշխատանոցը հին
Մարաթէն փոխադրած է Բ. Գուպարէն Բօնայի
դիմաց, Բարմալայի գծին վրայ, թիւ 78 սան եկ-
րոց յարկը:

Եւրոպական եւ հայկական ձեռագործի
կատարելագործուած աշխատանք, որ զսնացու
կատար ամենամուր ճաշակներու:

Ամենալեզու նորաձեւութիւն,
Մաւոր կար,
Խոյն միջ գիներ,
Գ. մեղք եւ գոն պիտի մնալ:

Պաղեստին ԼԻԲԱՆԵԱՆ Զաւիթ

Պաղեստին Լանցանցի մեր յարկի յաճա-
խողներուն որ, մասնաւորաբար հայ բնա-
նիներու ոնացու աշխ. համար, մեր
ներկայ Պաղեստին Լիբանանէ գաւ եւ ա-
նօր Եսթիկ, վարձած ենք երկրոց
յարկաբաժնի մը, օգտուել, բարձր
եւ առաջադանի պայմաններով օժտուած, ուր
ամէն դիւրութիւններ պիտի ընծայուին:
Յ. ՏՈՒՐՔ. Ե. ՔԻՏԵՆԵԱՆ

Տպարան Ազատ

Յ. ՏԵՐ ՏՈՒՐՔ. Ե. ՔԻՏԵՆԵԱՆ ԵՒ ՏՈՒՐՔ. ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ապերիցներու Եւրոպայի թիւ 101

Օժտուած է Հայերէն, արաբերէն, ֆրանսերէն
բոլորովին նոր աշխ. երով:

Կ'ստանան օգուգական ամէն կարգի գործեր
Մաւոր գործ պիւրաճաշիլի գին

Հասցէ Լոյս. Azad Souk Raad Hani N. 101 Beyrouth

Գեղարան Խաղաղութեան

Pharmacie de la Paix

(Avenue Weygand)

ՏՈՒՐՔ. Ե. ՔԻՏԵՆԵԱՆ

Մեր նախարան է մաւորութիւն, արագութիւն
եւ խոնարհութիւն. հոն կը գտնուի պատրաստ ամէն
կարգի դեղեր, ծօրձար, փառքիւրքի եւ
ակնոցի հոյս մթեր, Զափաւոր գին:

ԺԱՄԱԳՈՐԾ Գ. ԺԻՐԱԳՈ

ԿՈՒՐՈ ՓՈՂՈՑ, ՊԱՐԻՃԻ ՄՈՅ, ԹԻԻ 68

Ամէն սեռակ ժամացոյցներ կը ձուգուին
խիստ պիւրաճաշիլի պայմաններով
եւ կատարել բարեխղճութեամբ:

Կը ծախուին մեծ եւ ազգի բոլոր սեռակի ժա-
մացոյցներ: Կը գտնուին նաեւ մեծ Բանա-
կութեամբ ժամագրութեան և պիտիւն
եւ գործիքներ:

Երբ յիշատակելի հոլէ մը գտնուի կ'ուզէ՛ք անգամ
մը այցելեցէք այս ժամագրութեան: